

**VENDIM**  
**Nr.8, datë 28.2.2012**

**NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË**

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

|                 |           |          |             |
|-----------------|-----------|----------|-------------|
| Vladimir Kristo | anëtar i  | Gjykatës | Kushtetuese |
| Petrit Ploçi    | anëtar i  | “        | “           |
| Sokol Berberi   | anëtar i  | “        | “           |
| Admir Thanza    | anëtar i  | “        | “           |
| Altina Xhoxhaj  | anëtare e | “        | “           |
| Vitore Tusha    | anëtare e | “        | “           |

me sekretare Enina Mullaj, në datat 13.10.2011 dhe 2.11.2011 mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr. 40/16 akti, që i përket:

KËRKUES: Arjanit Hasani, përfaqësuar nga avokatët Julian Kola dhe Leonard Lame, me prokurë SUBJEKTI I INTERESUAR: Prokuroria e Përgjithshme, në mungesë.

OBJEKTI: Shfuqizimi, si të papajtueshme me Kushtetutën, i vendimeve: nr. 153, datë 15.4.2008, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Elbasan; nr. 445, datë 18.12.2008 të Gjykatës së Apelit Durrës; nr. 130 datë 12.2.2010 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 17, 43, 131/f, 134/1 shkronja “g” dhe 134/2 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë.

**GJYKATA KUSHTETUESE,**

pasi dëgjoi relatoren e çështjes, Vitore Tusha; përfaqësuesin e kërkuarit që kërkonte pranimin e kërkesës dhe pasi bisedoi çështjen në tërësi,

**VËREN:**

**I**

1. Kërkuarisi është deklaruar fajtor nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Elbasan, me vendimin nr. 153, datë 15.4.2008, për kryerjen e veprës penale “të shfrytëzimit të prostitucionit në rrethana rënduese” dhe në bazë të neneve 114/a, pikat 4, 5, dhe 34/5 të Kodit Penal (KP) është dënuar me 12 vjet burgim dhe 1.000.000 lekë gjobë.

2. Mbi ankimin e ushtruar nga familjarët e kërkuarit, Gjykata e Apelit Durrës, me vendimin nr. 445, datë 18.12.2008, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 153, datë 15.4.2008, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Elbasan.

3. Kolegji Penal, në Dhomë Këshillimi, me vendimin nr. 130, datë 12.2.2010, ka vendosur mospranimin e rekursit.

**II**

4. Kërkuarisi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese duke pretenduar cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor në këto aspekte:

4.1 Është cenuar parimi i barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit, pasi Gjykata e Rrethit Gjyqësor Elbasan dhe ajo e Apelit gjatë gjykimit të çështjes nuk kanë pranuar kërkesa për marrjen dhe për vlerësimin e provave që paraqisnin rëndësi për çështjen.

4.1.1 Gjykatat kanë rrëzuar kërkesën e kërkuarit për të dërguar letërporosi pranë autoriteteve italiane, për të konfirmuar zyrtarisht nëse është bërë kallëzim nga e dëmtuara V.Z (ish-bashkëshortja) dhe nëse kërkuarisi është dënuar për të njëjtën veprë penale në shtetin italian.

4.1.2 Gjykata e Apelit nuk ka riparuar shkeljet e mësipërme dhe, gjithashtu, nuk ka dhënë

përgjigje mbi kërkesën e paraqitur nga kërkuesi në gjykim për zbardhjen (deshifrimin) e procesverbalit të seancave gjyqësore të zhvilluara në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Elbasan. Ndonëse kjo kërkesë u paraqit bashkërisht nga Prokuroria dhe kërkuesi, Gjykata u shpreh vetëm për pranimin e heqjes dorë nga kërkesa të Prokurorisë.

4.2 Gjykatat kanë cenuar nenin 32, pika 2 të Kushtetutës, pasi kërkuesi është deklaruar fajtor mbi bazën e një prove të marrë në mënyrë të paligjshme. Dëshmia e shtetases V.Z është marrë në kundërshtim me nenin 158, pika 1, shkronja “ç” të Kodit të Procedurës Penale (KPP), pasi ajo nuk është vënë në dijeni të së drejtës për të mos dëshmuar.

4.3 Është cenuar standardi kushtetues i arsytimit të vendimeve gjyqësore në kuptim të nenit 142/1 të Kushtetutës. Vendimet e fajësisë nuk pasqyrojnë tërësinë e fakteve dhe rrethanave siç janë administruar në gjykim dhe as mënyrën mbi bazën e së cilës janë analizuar dhe vlerësuar provat që kundërshtojnë njëra-tjetrën.

4.4 Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, duke mos pranuar rekursin për shkak të mosnënshkrimit nga mbrojtësi, ka mohuar të drejtën e aksesit të kërkuesit në gjykatë.

### III

#### *A. Në lidhje me pretendimin për cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit*

5. Kërkuesi ka pretenduar se standardi i barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit janë cenuar si pasojë e mospranimit nga gjykatat të kërkesave për të dërguar letërporosi pranë autoriteteve italiane dhe për zbardhjen (deshifrimin) e procesverbalit të seancave gjyqësore të zhvilluara në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Elbasan.

6. Gjykata Kushtetuese (Gjykata) ka trajtuar në mënyrë të vazhdueshme rëndësinë e respektimit të parimit të barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit, veçanërisht në procesin penal. Këto standarde kushtetuese kërkojnë që argumentet e mbrojtjes të paraqiten dhe të dëgjohen ashtu si ato të prokurorit dhe presupozojnë që secilës palë duhet t'i ofrohen mundësi të arsyeshme, për të paraqitur pretendimet për çështjen, në kushte të tilla që të mos e vënë në disavantazh me palën tjetër. Synim kryesor i këtyre parimeve është realizimi i një debati real ndërmjet akuzës dhe mbrojtjes, çka ndikon pozitivisht dhe në mënyrë të drejtpërdrejtë në zbulimin e të vërtetës dhe dhënien e drejtësisë nga gjykata me objektivitet e paanësi (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr. 19, datë 18.9.2008, nr. 23, datë 23.7.2009*).

7. Gjykata, bazuar në materialet e administruara në dosje, konstaton se Gjykata e Rrethit Gjyqësor Elbasan, në vendimin nr. 153, datë 15.4.2008 ka arsyetuar se “në gjendjen që janë aktet nuk çmohej e domosdoshme dërgimi i letërporosisë, për faktin se deklaratimet e të dëmtuarës V.Z përputheshin në tërësinë e tyre me deklaratimet e të pandehurit, përveç faktit të shfrytëzimit të prostitucionit”. Nga ana tjetër kërkuesi, gjatë gjyimit kushtetues, nuk arriti të ngrinte në nivel kushtetues pretendimin për cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit.

8. Në këtë kuptim, Gjykata vlerëson se pretendimi për cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit, si rezultat i refuzimit nga gjykatat e zakonshme të marrjes së provave dhe vlerësimit jo të duhur të tyre, është i pabazuar.

#### *B. Në lidhje me pretendimin për cenimin e parimit të mosgjykimit dy herë për të njëjtën vepër penale*

9. Kërkuesi pretendon, gjithashtu, se refuzimi nga gjykatat e zakonshme të kërkesës për dërgimin e letërporosisë pranë autoriteteve italiane për të konfirmuar zyrtarisht kallëzimin nga e dëmtuara V.Z. dhe dënimin për të njëjtën vepër penale në shtetin italian ka cenuar parimin *ne bis in idem*.

10. Gjykata është shprehur se parimi i mosgjykimit dy herë për të njëjtën vepër penale (*ne bis in idem*) është njohur si një prej të drejtave të njeriut të mbrojtura nga Kushtetuta dhe një nga instrumentet kryesore juridike të brendshme e ndërkombëtare, sipas të cilit askush nuk mund të ndiqet ose të dënohet penalisht për një vepër penale për të cilën është shpallur më parë i pafajshëm ose është dënuar me një vendim gjyqësor përfundimtar. Ideja e parimit *ne bis in idem* nuk qëndron te zbatimi i dy a më shumë herë i së njëjtës normë penale, por te mosgjykimi e mosdënimi përsëri i subjektit për të njëjtën vepër penale, për të cilën ai është dënuar më parë me një vendim të formës së prerë nga një gjykatë e caktuar me ligj. Kriteri “e njëjta vepër” i referohet të njëjtit veprim, sjellje, fakt, vepër penale dhe kualifikim ligjor të

tyre, të cilat formojnë bazën e kësaj veprë dhe për të cilin personi është dënuar apo liruar. Nëse gjenden elemente të njëjta, parimi *ne bis in idem* ndalon çdo dënim tjetër ose procedim të mëtejshëm (*shih vendimet nr. 5, datë 8.3.2005, nr. 10, datë 2.4.2009; nr. 33, datë 22.7.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Gjykata konstaton se nga dokumentet e ndodhura në dosjen gjyqësore dhe nga argumentet e parashtruara nga kërkuesi gjatë gjykimit kushtetues, nuk rezulton të ketë nisur ndonjë procedim penal në ngarkim të kërkuesit apo ai të jetë dënuar me vendim të formës së prerë, për veprën për të cilën ai është dënuar në shtetin shqiptar.

12. Në këto kushte, Gjykata arrin në konkluzionin se pretendimet e kërkuesit për cenimin e parimit *ne bis in idem* janë haptazi të pabazuara.

*C. Në lidhje me pretendimin për mosdeklarimin fajtor mbi bazën e provave të mbledhura në mënyrë të paligjshme*

13. Kërkuesi ka pretenduar se dëshmia e shtetases V.Z. është marrë në kundërshtim me nenin 158, pika 1, shkronja “ç” të KPP-së, pasi ajo nuk është vënë në dijeni të së drejtës për të mos dëshmuar. Për rrjedhojë, deklarimi i tij fajtor është bazuar mbi një provë të marrë në mënyrë të paligjshme.

14. Gjykata, në jurisprudencën e saj është shprehur se në kuptim të nenit 131, shkronja “f” të Kushtetutës, individ mund t’i drejtohet kësaj Gjykate për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor, pasi të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike. Rregulli i vendosur nga dispozita e mësipërme kushtetuese e detyron kërkuesin, që për zgjidhjen e çështjes së tij, t’u drejtohet të gjitha instancave gjyqësore të zakonshme përpara se t’i drejtohet Gjykatës Kushtetuese. Kërkuesi legjitimohet vetëm kur shteron mjetet e ankimit pranë gjykatave të sistemit gjyqësor. Shterimi nënkupton që kërkuesi duhet t’i shfrytëzojë, në shkallët e sistemit gjyqësor, të gjitha mjetet e lejueshme dhe mundësitë procedurale për vendosjen në vend të të drejtave të pretenduara. Mjetet ligjore shterojnë kur, në varësi të rrethanave të çështjes, rregullat procedurale nuk parashikojnë mjete të tjera ankimi (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr. 17, datë 16.5.2011*).

15. Gjykata konstaton se nga përmbajtja e dokumenteve të administruara në dosjen gjyqësore, pretendimi i mësipërm nuk është ngritur nga kërkuesi në rekursin e paraqitur në Gjykatën e Lartë, duke mosrespektuar kështu standardin kushtetues të shterimit të mjeteve juridike përpara paraqitjes së kërkesës në Gjykatën Kushtetuese, sanksionuar nga neni 131, shkronja “f” e Kushtetutës.

16. Në këtë kuptim, Gjykata vlerëson se kërkuesi, lidhur me këtë pretendim, nuk legjitimohet të vërë në lëvizje gjykimin kushtetues.

*Ç. Në lidhje me pretendimin për mosarsyetimin e vendimeve gjyqësore*

17. Kërkuesi ka pretenduar, gjithashtu, se vendimet e dhëna nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Elbasan dhe Gjykata e Apelit Durrës, nuk kanë pasqyruar me saktësi dhe vërtetësi faktet dhe rrethanat e çështjes dhe kanë arritur në përfundime të gabuara, pa u bazuar në provat e administruara gjatë gjykimit të çështjes. Për rrjedhojë, këto gjykata kanë cenuar standardin kushtetues të arsyetimit të vendimeve, parashikuar nga neni 142/1 i Kushtetutës.

18. Gjykata rithekson se e drejta për një proces të rregullt ligjor, që i garantohet individit nga neni 42, 142/1 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së, përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar. Funkcioni i një vendimi të arsyetuar është t’u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta apelojnë këtë vendim, si dhe organeve të apelit ta shqyrtojnë. Përveç kësaj, duke dhënë një vendim të arsyetuar, mund të realizohet vëzhgimi publik i administrimit të drejtësisë (*shih vendimet: nr. 8, datë 16.3.2011; nr. 25, datë 10.6.2011, nr. 38, datë 30.12.2010; nr. 7, datë 9.3.2009 të Gjykatës Kushtetuese*).

19. Gjykatat duhet të parashtrorjnë në mënyrë të përmbledhur rrethanat e faktit, provat mbi të cilat bazohet vendimi, mënyrën e vlerësimit të këtyre provave, pra të tregojnë me qartësi të mjaftueshme arsyet mbi të cilat mbështesin vendimet e tyre. Vendimet gjyqësore që japin gjykatat e të gjitha niveleve, në përfundim të gjykimit, përbëjnë aktin procedural kryesor të të gjithë procesit gjyqësor. Ato përmbledhin dhe finalizojnë përfundimisht qëndrimet që mban gjykata lidhur me çështjen në gjykim (*shih vendimet: nr. 33, datë 8.12.2005, nr. 23, datë 4.11.2008, nr. 36, datë 26.7.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Argumentet e pjesës arsyetuese duhet të jenë të bazuara dhe të lidhura logjikisht, duke

respektuar rregullat e mendimit të drejtë. Ato duhet të formojnë një përmbajtje koherente brenda vendimit, i cili përjashton çdo kundërthënie ose kontradiksion, të hapur ose të fshehtë. Këto argumente duhet të jenë, gjithashtu, të mjaftueshme për të mbështetur dhe pranuar pjesën urdhëruese. Konkluzionet e pjesës arsyetuese duhet të bazohen jo vetëm në aktet ligjore, por edhe në parimet dhe rregullat që karakterizojnë mendimin e shëndoshë e logjik (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese: nr. 7, datë 9.3.2009 dhe nr. 23, datë 23.7.2009*).

21. Bazuar në standardet e mësipërme kushtetuese dhe në rrethanat e çështjes, Gjykata vlerëson se nuk rezulton që vendimet e kundërshtuara të jenë jologjike, të kenë kundërthënie, të mos kenë referencë në ligjin e zbatueshëm dhe të mos respektojnë elementet e përmendura më sipër. Gjithashtu, argumentet e Gjykatës së Rrethit Elbasan dhe të Gjykatës së Apelit Durrës janë të mjaftueshme për të mbështetur vendimet e tyre.

22. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se këto vendime gjyqësore nuk cenojnë standardin kushtetues të arsyetimit të vendimit dhe se pretendimi i kërkuarit, në këtë aspekt, është i pabazuar.

*D. Në lidhje me pretendimin se i është mohuar aksesit në Gjykatën e Lartë si rezultat i mospranimit të rekursit të panënshkruar nga mbrojtësi*

23. Kërkuar ka pretenduar, gjithashtu, se mospranimi nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në Dhomë Këshillimi, i rekursit të panënshkruar nga mbrojtësi, i ka cenuar të drejtën e aksesit në gjykatë. Sipas tij, mungesa e nënshkrimit të mbrojtësit nuk mund të sjellë detyrimisht mohimin e së drejtës për t'u dëgjuar dhe për të marrë përgjigje mbi shkaqet e ngritura në rekurs.

24. Gjykata ka vlerësuar se neni 435/2 i KPP-së, i cili parashikon se “*rekursi dhe memoriet që i drejtohen Gjykatës së Lartë duhen të nënshkruhen nga mbrojtësit e të pandehurve*”, ka për qëllim të garantojë mbrojtjen me avokat të të pandehurit, në rastin kur ai ushtron rekurs. Standardi i mbrojtjes me avokat në Gjykatën e Lartë nuk garantohet plotësisht nëse respektohet vetëm gjatë shqyrtimit gjyqësor. Rekursi është akti procedural në të cilin parashitrohen shkaqet për të cilat kundërshtohet një vendim sipas kërkesave të nenit 432 të KPP-së, që mundëson të drejtën e të pandehurit për të filluar gjykimin në Gjykatën e Lartë dhe, në këtë kuptim, ai është akti me të cilin garantohet e drejta për akses në këtë gjykatë. Kërkesa kushtetuese dhe procedurale për të garantuar mbrojtjen efektive dhe profesionale të të pandehurit në Gjykatën e Lartë, ka kuptim, para së gjithash, në funksion të aksesit që duhet të kenë të pandehurit për të ushtruar të drejtat që parashikon procedura penale. Qëllimin e ligjvënës, për të garantuar mbrojtës në këtë proces, e shpreh edhe detyrimi që kjo normë i ngarkon kryetarit të kolegjit, për të caktuar një mbrojtës kryesisht për të pandehurin, i cili nuk ka mbrojtës të zgjedhur.

25. Megjithatë, Gjykata ka theksuar se veprimtaria seleksionuese e Dhomës së Këshillimit, është veprimtari e domosdoshme në funksion të aksesit në gjykatë vetëm të atyre çështjeve që i parashikon ligji, duke lënë jashtë përzgjedhjes kërkesat e paarsyeshme dhe haptazi të pambështetura në ligj. Në këtë kuptim, në vështrim të jurisprudencës së kësaj Gjykate, mospranimi i rekursit në Dhomën e Këshillimit kur nuk është bërë për shkak të mosnënshkrimit të tij nga mbrojtësi, por sepse nuk përmban shkaqe nga ato të parashikuara nga dispozitat procedurale përkatëse, si një nga kriteret për refuzimin/pranimin e rekurseve, nuk përbën cenim të aksesit në Gjykatën e Lartë (*shih vendimin nr. 37, datë 19.9.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

26. Në çështjen në shqyrtim, Gjykata konstaton se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë (Dhomë Këshillimi) në vendimin nr. 130, datë 12.2.2010, arsyeton se: “*rekursi i paraqitur nga i pandehuri Arjanit Hasani, nuk përmban shkaqe nga ato që parashikon neni 432 i KPP-së dhe nuk përmban nënshkrimin e mbrojtësit ashtu siç e parashikon neni 435/2 i KPP-së*”.

27. Gjykata vëren se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë në pjesën arsyetuese të vendimit ka konstatuar faktin e mosnënshkrimit të rekursit nga ana e mbrojtësit në referim të nenit 435/2 të KPP-së dhe, gjithashtu, ka bërë vlerësim mbi ekzistencën e shkaqeve të parashtruara në rekurs, duke arritur në përfundimin se shkaqet e pretenduara nuk plotësojnë kërkesat e parashikuara nga neni 432 i KPP-së. Mbështetur në arsyetimin e mësipërm dhe, bazuar në nenin 433 të KPP-së, që parashikon se rekursi nuk pranohet në qoftë se bëhet për shkaqe të ndryshme nga ato që lejon ligji, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur mospranimin e tij.

28. Gjykata vlerëson se Kolegji Penal nuk i ka cenuar, në thelb, kërkuarit të drejtën e aksesit në

Gjykatën e Lartë, për arsye se ky Kolegj ka verifikuar nëse ishin shkaqet e kërkuara nga neni 432 i KPP-së.

29. Në vështrim të standardeve të mësipërme dhe rrethanave të çështjes, Gjykata arrin në përfundimin se kërkuesit Arjanit Hasani nuk i është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor, në vështrim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së.

#### PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131 shkronja “f” dhe nenit 134, pika 1, shkronja “g” të Kushtetutës; neneve 72 dhe 77 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me unanimitet,

#### VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Sokol Berberi, Petrit Plloçi, Vladimir Kristo, Vitore Tusha, Altina Xhoxhaj, Admir Thanza